

Természeti környezet

381 BERTALAN Alajos: Szeged szab. kir. város földrajzi és meteorológiai viszonyai. Sze. (Endrényi ny.) **1884.** 71 p.

Földrajzi fekvés. Talajfajták. Domborzat. Vízrajz. (Tisza és mellékfolyói, Fehértó, Matyér.) Éghajlat. 1872-1881 közötti évek meteorológiai megfigyeléseinek statisztikája. Időjárás

382 Kecskemét múltja és jelene. A honfoglalás ezredik évfordulója alkalmából és emlékére kiadta Kecskemét város közönsége. Szerk. ifj. Bagi László. 1. Bevezető rész. Ke. **1896.** V, 215 p. 1 t. 3 térk. 2 mell.

Tanulmányok. Nem jelent meg több. Témái: Földrajzi fekvés. Éghajlat. Vízrajz. Kutak, geológiai viszonyok. Növényzet, állatvilág. Városismertetés, térképpel

383 Monográfia a Körös-Berettyó völgy ármentesítéséről és ezen völgyben alakult vízrendező társulatokról. Szerk. Gallacz János. Nagyvárad, Szt. László ny. **1896.**

1. r. A Körös és Berettyó völgye. 574 p.

2. r. A társulások története. 660 p.

1. köt.: A „Körös és Berettyó völgye” földrajzi és geológiai viszonyai, vízrajza, népessége, a szabályozás és ármentesítés története. 2. köt.: Az egyes társulatok története Békés és Hajdú-Bihar megyei vonatkozásokkal

384 KVASSAY Jenő: A Duna- és Tisza-völgyi ármentesítő munkálatokra vonatkozó statisztikai adatok. Összeál. —. Bp. Pátria. **1900.** XXII, 138 p. /A M. Kir. Földművelésügyi miniszter kiadványai 5/

A 28 dunavölgyi és a 43 tiszavölgyi ármentesítő társulat 1898. évi tevékenysége. Táblázatok. Az adatkörbe tartozik az árterület kiterjedése, a töltések hossza, az árterek kataszteri tiszta jövedelme, az erdők kiterjedése stb.

385 ECSEDI István: A Hortobágypuszta természeti viszonyai tekintettel a mezőgazdaságra. Sze. Dugonics ny. **1908.** 48 p.

A földtani viszonyok. A szikes talaj sajátosságai. A lösz-képződés folyata a területen. Legrészletesebben a vízrajzi viszonyokat elemzi, s ehhez kötődően a talajjavítási kísérleteket. A csatornázás szükségességét hangsúlyozza

386 BOGDÁNFY Ödön: Az Alföld hidrológiája. Vízi munkálatok az Alföldön. Db. Egyetemi ny. **1924.** 72 p. /A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismertető (Alföld kutató) Bizottságának kiadványai 1. köt. 1. füz./

A Duna és a Tisza vízgyűjtőjének vízjárása. A vízi munkálatok: a folyamszabályozások, a lecsapoló munkálatok, az öntöző-, hajózó-, és ipari csatornák leírása. Részletes, táblázatokkal, grafikonokkal, térképpel illusztrált

387 RAPAICS Rajmund: A Nyír-ség növényföldrajza. Db. Tisza István Tudományegyetem ny. **1925.** 43 p. /A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismertető (Alföld kutató) Bizottsága 2. füz./

A megelőző kutatások számbavétele és a felszíni viszonyok leírása. A növénytársulások vizsgálata. Elkülönítve tárgyalja a homokmező, az erdő és a szikések növényzövetkezeteit

388 TAMÁSSY Géza: Hajdúvármegye és Debrecen szabad királyi város növényzete. Db. Szerző. Debreceni Újság ny. **1927.** 71 p.

A vadon termő, esetleg elvadult, de emberi beavatkozás nélkül elszaporodott növényeket ismerteti a lelőhelyük megjelölésével, rendszertani csoportosításban. A szomszéd megyék határain elforduló, de ebben a megyében eddig ismeretlen fajokat elkülönítve, a lapok alján megjegyzésben. Bevezetésben: a növényföldrajzi kutatások története, a gyűjtemények

389 BODNÁR Béla: Hódmezővársárhely és környékének régi vízrajza. Sze. Városi ny. 1928. 44 p. 1 t. 1 térk. /A szegedi Alföldkutató Bizottság könyvtára. 3. szakoszt. közl. 5./ A város bel- és külterületének 18-19. századi természetföldrajzi, elsősorban hidrogeográfiai jegyzéke. A négy belterületi tó, az ezeket összekötő erek, fokok, – rövid, természetes csatornák –, s a külterületi vizek betürendes leírása az elérhető írásos források és a szájhagyomány alapján

390 BENDA László: A magyar Alföld őstörténete. 1-2. Kaposvár, Somogy m. Keresztény ny. 1929. 350 p. ill. /Vasvármegyei Múzeum Ásvány-Őslénytárának kiadványai 2. füz./ – Bibliogr. 140-141, 349-350. p. A táj földtörténete, vízrajza, növény- és állatföldrajza, valamint az emberi települések megjelenése

391 LOVASSY Sándor: Az Ecsedi-láp és madárvilága, fennállásának utolsó évtizedeiben. Bp. MTA. 1931. 87 p. 1 térk. – Bibliogr. a lábjegyzetben

A szerző 1886-1889 között, közvetlenül a láp lecsapolása előtt vizsgálta először annak madárvilágát. A 40 évvel később megjelent publikáció az ősalapot és a láp megszűnése utáni helyzetet hasonlítja össze. A madárvilág rendszerezett áttekintésén túl a lápi településeket és a történelmi múltat is jellemzi

392 WAGNER Richárd: A Magyar Alföld szélviszonyai. Sze. (Városi ny.) 1931. 33 p. 3 térk. /Szegedi Alföldkutató Bizottság könyvtára 9./ 1896-1915 közötti megfigyelési adatok felhasználásával, amelyeket 24 meteorológiai állomás szolgáltattott, dolgozza fel a témát. Táblázatokkal

393 BOROS Ádám: Die Flora und die pflanzen-geografischen Verhältnisse des Nyírség's. A Nyírség flórája és növényföldrajza. Bp. (Stúdium.) 1932. 207 p. /A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honis-

mertető Bizottságának kiadványai VII. 25-26./

Főbb témakörei: A Nyírség földrajzi jellemzői. Növénytani kutatásának története. Növénytani irodalma. Növényeinek felsorolása. Növényformációi és növényföldrajzi jellegzetességei

394 HANKÓ Béla: A hajdani Alföld ősi állatvilága. Db. Kertész J. ny. Karcag. 1933. 83 p. /A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismertető Bizottságának kiadványai. VIII. köt. 1931-32. 29. füz./ A 16. század előtti idők természeti viszonyainak rekonstruált leírása, és az ősi állatvilág egyedenkénti számbavétele

395 A magyar szikések. Különös tekintettel vízgazdálkodás útján való hasznosításukra. Szerk. Sajó Elemér, Trummer Árpád. Bp. Pátria. 1934. 487 p. ill. 2 térk.mell. /A M. Kir. Földművelésügyi Min. kiadványai 2./ – Bibliogr. 477-487.p.

A szikések általános jellemzése. A különböző szikes talajok javítása és hasznosítása. A hazai viszonyok szempontjából értékes külföldi tapasztalatok összefoglalása

396 BÉKY Albert: Útmutató az Alföld fásításának munkájához. Kiad. a m. kir. földművelésügyi min. 3. kiad. Db. Városi ny. 1936. 142 p. 1. kiad. 1931. 2. kiad. 1933

A gyakorlati útmutató kiter a fásítás jelentőségére, felsorolja a sikeresen alkalmazható erdei fákat és cserjéket, leírja a talaj előkészítését és a telepítések helyeit, a fák gondozását

397 KORBÉLY József: A Tisza szabályozása. Db. M. Nemzeti Könyv- és Lapk. 1937. 257 p. ill.

A szabályozás történetének és eseményeinek ismertetése. A vízjárás meteorológiai magyarázata. Az árvizek lefutásának leírása. A szegedi árvízkatasztrófa. A gátak, partok, az öntözés és a halászat bemutatása

398 SOÓ, R[ezső]: A Tiszántúl flórája. Ed. Instituti Botanici Universitatis Debreceniensis. Db. 1938. 192

p. 2 térk. /Magyar flóraművek 2./ – Bibliogr. 16-24. p.

Tudományos növényföldrajzi regiszter. Bevezetője körülhatárolja a feltárt földrajzi tájat és ismerteti a flórakutatás történetét. Fő része: rendszertani csoportokra tagolva a növények leírása: latin megnevezés, zárójelben a magyar név, az előfordulási hely, hivatkozás az irodalomra

399 KISS Ferenc: Szeged erdésze-
te. Bp. 1939. 76 p. /Klny. Erdészeti
Lapok 1939. 3-8. sz./

Az erdők fekvése és természeti viszonyai. Homoki erdők telepítése. Erdőbirtokosok. Legeltetés. Gyümölcsfa-iskola. Erdőőri szakiskola. Erdőelnevezések. Védett erdők. Földrajzilag ma már nemcsak Szeged, hanem Csongrád megye egy részéről is szól

400 TUZSON János: A magyar Al-
föld. Gazdasági növényföldrajzi ta-
nulmány, telepítési és vízgazdálko-
dási tervezet. Bp. (Hornyánszky ny.)
1941. 68 p. 2 t. 1 térk.

Az Alföld természeti állapotából kiindulva javaslatot tesz a táj maximális értéktermelésének megvalósítására. A tervezet más európai lecsapolt területek /Pó-síkság, Hollandia/ telepítéseit tekinti példának mind a folyamat megtervezését, mind a haszonnövények kiválasztását illetően

401 UDVARDY Miklós: A Horto-
bágy madárvilága. Állatföldrajzi ta-
nulmány. Db. Nagy Károly ny. 1941.
79 p. 2 t. /Klny. Tisia 5. köt./ – Bibli-
ogr. 71-76. p.

Jórészt a szakirodalom, kisebb hányadban saját megfigyelései alapján. Kiemeli a madarak és az élő környezet viszonyát. Ökológiai állatföldrajzi csoportosítással kísérletezik. A madárfajokat rendszertani helyükön sorolja fel és jellemzi. Irodalomjegyzéke betűrendes

402 KARAKASEVICH Károly: A
Maros-Tisza szög földrajza. Sze. Ab-
laka Gy. ny. 1942. 64 p. – Bibliogr.
60-61.p.

Egy kistáj monografikus igényű feldolgozása. Az Újszeged, Szőreg, Deszk, Ó- és Újszentiván, Kükékháza, Ferencszállás és Kiszombor határára kiterjedő táj természeti földrajzát és

gazdasági életét tekinti át, foglalkozik a tányakkal is

403 SOÓ Rezső: A nyírségi erdők a
növényoszövetkezetek rendszerében.
Bp. MTA. 1943. 315-352. p. /Klny.
Acta Geobotanica Hungarica 1943./
A korábbi kutatási eredmények figyelembevételével áttekinthető rendszerbe foglalta az összes ismert pannoniai növényoszövetkezetet. Táblázatai ezek ökológiai, szerkezeti és flóralelem összetételét tükrözik. Megállapítja a nyírségi erdőknek e rendszerben elfoglalt helyét, majd növényzociológiai rendszerbeli helyükről is áttekintést ad. A felhasznált irodalom jegyzékével

404 WAGNER Richárd: A Körösök
és a Maros csapadékviszonyai. Sze.
Ferenc József Tud. Egyetem. 1943.
110 p. /A M. Kir. Ferenc József Tu-
dományegyetem tud. közleményei a
Földrajz és Történettudományok kö-
réből. 6. köt. 1. füz./

A folyók egész hosszának – az országhatáron kívül eső részeket is beleértve – csapadékviszonyai, a megfigyelőállomások táblázatokba szedett, havi mennyiségeket bemutató adatai alapján. Térképekkel, diagramokkal

405 KREYBIG Lajos: Magyar tá-
jak talajismereti és termeléstech-
nikai leírása. 1. rész: A Tiszántúl. Bp.
M. Kir. Földtani Int. 1944. 221 p. 1
térk. 12 mell. – Német nyelvű össze-
foglaló /151-219.p./

A szántóföldi termelés természeti tényezőinek az Alföld tájai szerinti részletes számbavétele

406 SÜMEGHY József: A Tiszán-
túl. Bp. Attila ny. 1944. 208 p. 63
mell. /Magyar tájak földtani leírása
6./ – Bibliogr. 202-208.p.

Geológiai feldolgozás mélyfúrások, kutatófúrások és artézi kutak szelvényei alapján. Fúrásszelvényekkel, ábrákkal, térképekkel

407 RÉTHLY Antal: Debrecen
csapadékviszonyai 1854-1943. Bp.
(Athenaeum.) 1945. 120 p. /Magyar-
ország éghajlata 4./ – Bibliogr. 118-
120.p.

Az éghajlati monográfia egy időjárási elem egyetlen helyen végzett, de nagyon hosszú és egynemű észleléseire támaszkodva, az időjárási elem viselkedését vizsgálja, minden részlet jelölésével. Grafikonokkal, táblázatokkal gazdagon illusztrált

408 A Duna-Tisza csatorna. A csatorna története és irodalma, az idők folyamán készült fontosabb tervek leírása és kritikai összehasonlítása, valamint a kivitelre elfogadott általános terv ismertetése. Szerk. Lampl Hugó, Hollósy Ferenc. Bp. Egyetemi ny. **1947.** 318 p. ill. 9 térk.mell. /A Magyar Földművelésügyi Minisztérium kiadványa./

A Minisztériumban végzett munka közreadása a csatorna megépítésének érdekében. Alapgondolata, hogy a magyar víziközeledés érdemleges feljavítása nem képzelhető el a csatorna megépítése nélkül. Fő fejezeteiben a csatornával foglalkozó irodalmat, az idők során készített terveket, azok műszaki paramétereit, valamint a legutóbbi terv általános leírását és a megépítendő csatorna gazdasági jelentőségét taglalja. Térképekkel, táblázatokkal, ábrákkal

409 KREYBIG Lajos – BERÉNYI Dénes-HANK Olivér: A növénytermesztési szaktanácsadás tényezői és irányelvei. A magyar mezőgazdasági tájak természeti talaj és éghajlat adottságai és növénytermesztési adatai alapján. 1-4. Kiad. Agrokémiai Intézet. Bp. [1950.]

1. A Békés-csanádi löszhát, a Tisza és a Maros völgyének tájai. III,97,[4] p.
2. A debreceni löszhát tája. III,74,[4] p.
3. A Hortobágy tája. III,90.[8] p.
4. A Berettyó és Körösök tája. III,96,[12],95 p.

Az eredeti elgondolás szerint valamennyi magyarországi tájról kiadtak volna egy-egy füzetet, de csak ez a négy jelent meg. Előszavuk és általános bevezetőjük azonos, a szerkezetük és tartalmuk hasonló: Éghajlat. Talajkémia. Növénytermesztési adatok. Talajjavítási

feladatok. Az öntözés irányelvei. A Hortobágyon kiemelik a szikes földek problémáját. Szemléltető grafikonokkal és térképvázlatokkal

410 Bátorliget élővilága. Szerk. Székessy Vilmos. Bp. Akad. K. **1953.** 486 p.

Az alhavasii jellegű növény- és állatfajokkal rendelkező táj flórájának és faunájának részletes leírása, regiszteres számbavétele

411 CSONGOR Győző: Szeged és környéke élővilágának alapvető irodalma. Sze. (Csongrádvármegyei ny.) **1954.** 22 p. 1 t. /A Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai 27./

A terület élővilágával foglalkozó fontosabb növény- és állattani dolgozatok. Könyvek, közlönyök, akták, tudományos és ismeretterjesztő folyóiratok, ritkán hírlapok cikkei. Kéziratok esetlegesen. Főleg 20. századi, egy-két korábbi közlemény. Tételeit szakrendbe, ezen belül szerzői betűrendbe rendezi. Névmutató, földrajzi mutató

412 SZABOLCS István: Hortobágy talajai. Bp. Mezőgazd. K. **1954.** 144 p. 10 t. 1 térk. – Bibliogr. 132-142.p.

A talajtani kutatások általános elvi kérdései. A hortobágyi talajképződés természeti viszonyai, talajfajta és a mezőgazdasági hasznosítás esélyei. Számos táblázat, térkép és szövegközi fénykép. Külön-külön közli a magyar és orosz nyelvű szakirodalom bibliográfiáját, szerzői betűrendben

413 ARANY Sándor: A szikes talaj és javítása. Bp. Mezőgazd. K. **1956.** 407 p. 26 t. 1 térk. – Bibliogr. 387-395.p.

A mezőgazdasági hasznosíthatóság szemszögéből készült elemzés. Táblázatokkal, fotókkal

414 RÓNAI András: A magyar mendécek talajvize, az országos talajvíztérképező munka eredményei 1950-1955. Bp. Műszaki K. **1956.** 245 p. 7 mell. /A Magyar Állami Földtani Intézet évkönyve 46. köt. 1. füz./

A talajvízterképezés és kútkataszter munka-program tudományos eredményei. A vizsgálat kiterjedt a talajvízviszonyokra, a talajvíztartó rétegekre és a talajvíz mozgására. A kutak statisztikai felmérése is megtörtént. Ábrákkal, táblázatokkal, térképekkel és fűrészszelvényekkel

415 FODOR Ferenc: Magyar vízmérnököknek a Tisza-völgyben a ki-egyezés koráig végzett felmérései, vízi munkálatai és azok eredményei. Bp. Tankönyvk. [1957.] 265 p. /Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára, Műszaki Tudománytörténeti kiadványok 8./

568 magyar vízmérnök biográfiái adatai a 19. század közepétől kezdődően, valamint a Tisza és mellékfolyóin végzett vízi munkálatok leírása

416 Magyarország hidrológiai atlasza. Szerk. Lászlóffy Woldemár. Kiad. a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Int. I-IV.sor. I. sor. Folyóink vízgyűjtője. 7. A Tisza. Bp. 1958. 388 p. 32. térk.mell.

A Tisza vízgyűjtőjére vonatkozó feldolgozás 1:75.000, 1:50.000, 1:25.000 topográfiai és 1:200.000 m.ar. átnézeti térképek segítségével. Általában minden 20 négyzetkm-nél nagyobb vízgyűjtő vízfolyás-adatait tartalmazza táblázatos feldolgozás formájában

417 INCZEFI Géza: Szeged környékének földrajzi nevei. Bp. Akad. K. 1960. 108 p. 1 térk. /Nyelvtudományi értekezések 22./

Csongrád megye délnyugati részét, a város régi határát öleli fel. A földrajzi nevek betűrendben. A címszó a köznyelvi, és a nyelvjárási alak. A név származtatása. A nevek tipológiai áttekintése

418 KÁROLYI Zoltán: A Tisza mederváltozásai, különös tekintettel az árvízvédelemre. Bp. VITUKI. 1960. 102 p. ill. 27 mell. 17 térk.mell. /Budapest. Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet. Tanulmányok és kutatási eredmények 8./ – Bibliogr. 99-102.p.

A folyó mederváltozásának minden kérdését részletesen tárgyalja: a függőleges és vízszintes, valamint az árvíz idején tapasztalt mederváltozásokat. Adatokkal, ábrákkal teszi szemléletessé. Kitér a jégviszonyok és a hullámterek felszíni viszonyainak vizsgálatára is

419 MAGYAR Pál: Alföldfásítás. 1-2. Bp. Akad. K.

1. köt. Általános és leíró rész. (1960.) 575 p. ill. 1 t. 1 térk. – Bibliogr. a fejezetek végén

2. köt. Alkalmazott rész. ([Ill.] Csapody Vera. 1961.) 622 p. 2 t. 1 térk. – Bibliogr. a fejezetek végén és 563-583. p.

1. köt. Az erdőtelepítések jelentősége és hatásai. Az Alföld kialakulása, termőhelyi viszonyai, növénytakarója, erdőtársulásai. Arborétumok. 2. köt. A homok-, szikes- és láptalajok erdősítése, az ártéri erdőtelepítés, mezővédő erdősávok, legelőfásítás, az erdők rekonstrukciója. Az Alföldfásítás története. Gépesítés. Mutatók: személy-, növény-, állatnévmutató. Növénycönológiai és tárgymutató

420 BORSY Zoltán: A Nyírség természeti földrajza. Bp. Akad. K. 1961. 227 p. ill. fotók. 14 t. 5 térk. mell. /Földrajzi monográfiák 5./ – Bibliogr. 167-171. p.

Részletesen tárgyalja a Nyírség geomorfológiáját, éghajlatát, vízrajzát, természetes növénytakaróját, állatvilágát, talaját és egyes kistájait. Összegzi a táj morfológiai és geomorfológiai térképezését is

421 KISS Lajos: Régi Rétköz. Bp. Akad. K. 1961. 481 p. 1 t. ill.

A szerző 1920-as évekbeli gyűjtőútja, adattárak és régi térképek alapján. Szerkezete a helynevek betűrendjében: A település neve, a gyűjtés éve, bibliográfiai hivatkozás a név első előfordulási helyeiről. Településtörténet, amelyben a régészeti ásatásokra, a gazdálkodásra, határhasználatra, folyószabályozásra is kitér, majd a területére, lakosaira vonatkozó statisztikai adatokat közöl. Felsorolja és elemzi a határneveket. 6108 rétközi helynevet szerepeltet. Korabeli térképek, térképmelléletek és pecsétnyomatok. Földrajzi mutató és a Pesty Frigyes gyűjtésével összehasonlító táblázat

422 RÓNAI András: Az Alföld talajvíztérképe. Magyarázó a talajvíztükör felszín alatti mélységének 1:200.000-es méretű térképéhez. Bp. M. Áll. Földtani Int. 1961.102,[2] p. ill. 4 térk.mell. – Bibliogr. 98-100.p. Az Alföld talajvíz-helyzetének részletes feltárása hétszáz ezer talajvízkút kataszteri felvétele alapján. Fúrásmetaszetekkel és táblázatokkal gazdagon illusztrált

423 SZABOLCS István: A vízberendezések és az öntözések hatása a tiszántúli talajképződési folyamatokra. Bp. Akad. K. 1961.369,[3] p. ill. 2 t. – Bibliogr. 345-363. p.

A régió különböző részein egy évtizeden át végzett sokoldalú vizsgálatok szintézise. – Térképvázlatok, táblázatok, fotók. Személynévmutatóval

424 DARAB Katalin: Talajgenetikai elvek alkalmazása az Alföld öntözésénél. Bp. OMMI. 1962. 111 p. ill. 4 térk.mell. /Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet kiadványai. Genetikus talajtérképek 1.sor. 4.sz./

Az Alföld öntözésének gyakorlati kérdései. Az öntözés és a talajtermékenység kapcsolata. A talajok fizikai és vízgazdálkodási sajátosságai. Az öntözővíz minősége. Jellemzi az Alföld talajait a vízgazdálkodási sajátosságok és a vízigény szempontjából. A térképmellékletek áttekintést nyújtanak az Alföld vizeinek típusairól, a talajok vízgazdálkodásáról, sóháztartásáról

425 KÓRÖSSY László: A nagy magyar Alföld mélyföldtani és kőolajföldtani viszonyai. Bp. 1962. 209 p. 11 térk. mell.

426 HESZLER József: Battonya természetföldrajzi vonatkozásai. Kiad. a Közs. Tcs. VB. és a József Attila Műv. Otthon helytörténeti szakköre. Battonya, 1964. 49 p. /Battonyai füzetek 2./

A táj kialakulása. Vízrajzi viszonyok. Éghajlat. Növényzet. Talajviszonyok

427 A dunai Alföld. Szerk. Marosi Sándor, Szilárd Jenő. Bp. Akad. K. 1967. 358 p. 6 t. 7 térk. 2. térk.mell. /Magyarország tájféldrajza 1./ – Bibliogr. 311-335.p.

Az ország rendszeres és komplex tájfeldolgozásának első tagja. A középtájat, mint természeti tájegységet tárgyalja. Kisebbségeit a felszínalakotani fejezetekben mint geomorfológiai alkörzeteket, ill. kiskörzeteket mutatja be. Színes geomorfológiai térképet közöl Magyarországról 1:1.000.000 méretarányban. Szövegközi ábrákkal, táblázatokkal, térképekkel. Hely-, név- és tárgymutatója van

428 RÓNAI András: Magyarázó Magyarország 200.000-es földtani térképsorozatához. L-34-VIII. Kecskemét. Kiad. a M. Áll. Földtani Int. Bp. 1967. 144 p. ill. 1 t. – Bibliogr. 139-144. p.

Felöleli a Duna-Tisza köze É-i részét. Szerkezete: Földrajzi áttekintés. A földtani megismerés története, a térkép lapjainak ismertetése. Földtani és rétegtani áttekintés. Hegységszerkezet és fejlődéstörténet. Vízföldtan. Talajviszonyok. Építésföldtan. Ásványi nyersanyagok

429 DÉGEN Imre-LÁSZLÓFFY Woldemár-KÁROLYI Zsigmond: A szegedi árvíz 1879. Adalékok a Tisza-szabályozás történetéhez. Bp. (VÍZDOK soksz.) 1969. 80 p. /Vízügyi történeti füzetek 1./ – Bibliogr. 59-69. p.

A szegedi árvíz hatása a Tisza-völgy ármentesítésére. Az árvíz hidrológiai szempontból. A szegedi árvíz lefolyása

430 A tiszai Alföld. Szerk. Marosi Sándor, Szilárd Jenő. Bp. Akad. K. 1969. 381,[12]p. ill. 1 térk.mell. /Magyarország tájféldrajza 2./

A magyar természetföldrajz és a közreműködő rokontudományok neves képviselőinek a kutatási eredményeit rendszerező, összefoglaló szakmunka. Az Alföld nagytáját a felépítő középtájak szerint veszi sorra. A középtájakon belül kitér a kistájak, geomorfológiai al-, ill. kiskörzetek jellemzésére is. Térképekkel,

ábrákkal, táblázatokkal gazdagon illusztrált. Hely-, név- és tárgymutatója van

431 **BOTÁR Imre-KÁROLYI Zsigmond:** Vásárhelyi Pál a Tisza-szabályozás tervezője. /Adalékok a Tisza-szabályozás történetéhez./ Bp. (VÍZDOK soksz.) 1970. 76 p. ill. /Vízügyi történeti füzetek 2./ – Bibliogr. 50-61. p.

Az alföldi vízi munkálatok Vásárhelyi Pál munkásságának tükrében

432 **Heves megye földrajzi nevei.** Közzéteszi Pelle Béláné. Bp. Akad. K. Ill. /A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai./

1. Az egri járás. 1970. 281 p. 8 térk.

2. A füzesabonyi járás. 1976. 176 p. 4 térk.

3. A hevesi járás. 1980. 190 p. 4 térk.

4. A gyöngyösi járás. Hatvan és környéke. Eger, 1988. 459 p. 9 térk.

Nyelvészeti adattár. Szerkezete a helynevek betűrendjében. A szócikkek első bekezdése a község népi nevét, a név népi magyarázatát, területének és lakosságának adatait tartalmazza. A második bekezdésben a belterület nevei, a harmadikban a külterületéi

433 **Az Alsó-Tisza vidéki nagy árvízvédekezés, 1970.** (Szerk. Vágás István.) Kiad. a Vízügyi Dokumentációs és Tájékoztató Iroda. Bp. 1971. 174 p. 2 t. 1 térk.

A védekezés tapasztalatainak összefoglalása. Szakemberek írják le a védekezés hidrológiai, műszaki, szervezési, szabályozási kérdéseit a Tisza és a Maros Csongrád megyei szakaszán. Sok fénykép, ábra, térkép

434 **BOTÁR Imre-KÁROLYI Zsigmond:** A Tisza szabályozása. 1-2. rész. Bp. (VÍZDOK soksz.) 1971. /Vízügyi történeti füzetek 3-4./

1. rész. 1846-1879. 75 p.

2. rész. 1879-1944. 85 p. ill. – Bibliogr. 66-68. p.

Vízügyi szempontból. A folyó fizikai jellemzőinek részletes ismertetésével

435 **EPERJESSY Kálmán:** Csanád megye az első katonai felvétel (1782-1785) idején. (Kiad. a Városi Tcs.) Makó, 1971. 33 p.

Fotómásolatban közli a bécsi hadilevéltárban őrzött térképlapokat. Részletes térkép, pontos geográfiai adatok. Nagyszámú földrajzi név: Makó, Földeák, Apátfalva, (Csanád) Palota, Nagylak. Fontos része az országleírás. Eredeti német nyelven és magyar fordításban

436 **Adatgyűjtemény a Tisza-völgy vízháztartásáról.** (Szerk. és bev. Szlávik Lajos. Kiad. a Vízgazdálkodási Tud. Kut. Int.) Bp. 1972. 246 p. 11 t.

A Tisza vízgyűjtőjének 26 területére készült havonkénti vízháztartási vízmérlegek, csapadék, lefolyási és párolgási adatok. 132 táblázat és 48 ábra. Az irodalomjegyzék a tárgykörben végzett elméleti és gyakorlati jelentőségű, elsősorban hazai kutatásokról ad áttekintést

437 **Hajdú-bihari kéziratos térképek.** (Kiad. a Déri Múz. Baráti Köre,) Megyei Lev. 1-2. Db. 1972-1982. 337, 177 p. ill. térképek

Történeti tanulmányokat is tartalmazó levéltári segédlet. 1. köt. A Hajdú-Bihar Megyei Levéltárban őrzött anyag. A térképek bemutatása és leírása után tanulmányok a térkép településtörténeti, régészeti, néprajzi és társadalomtörténeti forrásértékeiről. Mutatóapparátusa információkban gazdag. A földrajzi nevek adattárában Debrecen belvárosának és nyugati fekvésű birtokainak, a debreceni erdőségeknek és egyéb birtokoknak, valamint a községek földrajzi nevei. Jegyzék a térképek szerzőiről. 2. köt. A Déri Múzeum Adattárának és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvtárának és Múzeumának anyaga. Az első kötetével azonos a mutatórendszer

438 **MEZŐ András-NÉMETH Péter:** Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára. (Kiad. a Szabolcs-Szatmár m. Tcs.) Nyh. 1972. 158 p. 1 térk.

Adattári fejezetében 234 község, város szerepel betűrendben. A tételszám után a település hivatalos neve, közigazgatási beosztása, területe és lélekszáma, az 1967. évi helységnévtár alapján. Ezt követik a latin nyelvű történeti

adatok, illetve a források értékelése. Az elpusztult falvak nevét is szerepeltetik. Rövidítésjegyzék. Földrajzi mutató, 10-11. századi településnevek, valamint a személynévből keletkezett települések jegyzéke

439 RÓNAI András: Negyedkori üledékképződés és éghajlattörténet az Alföld medencéjében. Bp. Műszaki K. 1972. 356 p. 63 t. 4 mell. /A Magyar Állami Földtani Intézet évkönyve 56. köt. 1. füz./ – Bibliogr. 331-335.p.

Ősföldrajzi kép üledékföldtani és őslénytani kutatások alapján. Táblázatok mutatják be a pleisztocén kutató fúrások É-D-i tengely mentén végigvonuló, Jászládánytól Mindszentig húzódó rétegsorait, fényképfelvételekkel kiemelve

440 Szabolcs-Szatmár földrajzi irodalma. Ajánló bibliográfia. Összeáll. Vargha László Gyula. [Kiad. a] Szabolcs-Szatmár m. Pedagógus Továbbképző Kabinet. Nyh. 1972. 78 p. Elsősorban általános és középiskolai tanároknak készült. Mintegy 444, 1900-1972 között megjelent könyvet és folyóiratcikket regisztrál. Szerkezete betűrendes. Összevont tárgyi-és földrajzi mutatója van

441 Hortobágyi hármashatár. Hortobágy-Debrecen-Hajdúszoboszló. Kiad. a Hortobágyi Intéző Bizottság. Db. 1973. 100 p.

Idegenforgalmi kiadvány. A Hortobányi Intéző Bizottság tíz év alatt végzett természet- és műemlékvédelmi, turisztikai tevékenységének bemutatása. Sok fekete-fehér fotó illusztrálja. A fényképezésekről betűrendes listát közöl. Mutató nincs

442 Kiskörei-vízlépcső. Szerk. Ihrig Dénes. Bp. Lapkiadó V. VÍZDOK soksz. 1973. 342 p. ill. – A Vízügyi Közlemények 1973. évi különszáma. A vízlépcső jelentősége, építéstörténete, az építéshez kapcsolódó alapvető vízrendezési és vízhasznosítási munkák

443 A magyar vízszabályozás története. Összeáll. és szerk. Ihrig Dé-

nes. Bp. (VÍZDOK soksz.) 1973. 398 p. ill.

A magyar vízi munkálatok története a Kárpát medencében az ókortól a jelenig. Az egyes folyók vízvidékének szabályozás-története. A Tisza-völgy vizeinek szabályozása

444 SZEPESHÁZY Kálmán: A Tiszántúl északnyugati részének felsőkréta és paleogén korú képződményei. Bp. Akad. K. 1973. 96 p. 3 térk.mell. – Bibliogr. 94-96. p.

Geológiai feldolgozás Szolnok-Debrecen közötti feltárások alapján. Ábrákkal, fúrászelvényekkel, térképekkel

445 KECSKÉS Gyula: Püspökkladány újkori története helyneveiben. (Kiad. a Nagyközs. Tcs.) [Püspökkladány], (1974.) 390 p.

Történeti-nyelvészeti adattár és szótár. Felkutatott forrásai 1351-1970-ig terjednek, de teljességre csak a 18-20. századi anyagnál törekszik. A település nevének története. A belterület helynevei, itt említi a testületeket, intézményeket, létesítményeket stb. is. A külterület helynevei. Mindehhez térképvázlatok kapcsolódnak. Címzavai tartalmazzák az összes megneveést, a statisztikai adatokat, forrásszövegeket, irodalmi hivatkozásokat, a térképre való utalásokat. A feltárt irodalmat, levéltári forrásokat, kéziratot és nyomtatott térképeket külön jegyzékben sorolja fel. Mutató csak a határnevek térképéhez készült, ezért a kötet használata kissé nehézkes

446 Szabolcs-Szatmár megyei földrajzi olvasókönyv. (Szerk. Frisnyák Sándor. [Kiad. a] Szabolcs-Szatmár m. Tcs.) 1-2. köt. Nyh. 1975-1979. 206, 202 p. ill. fotók. – Bibliogr. a tanulmányok végén

Első kötetben: A megye természetföldrajza. Adatok a gazdaságföldrajzhoz. A megye településföldrajza és tájegységei. Résztémák (pl. vízrajz, vízgazdálkodás, történeti földrajz) a 2. kötetben. Függelékben ajánló bibliográfia a megye 1972-től megjelent földrajzi irodalmából. (Gyűjteményes kötetekben, folyóiratokban publikált tanulmányok, térképek.)

447 Szeged árvízvédelmi rendszere. Szerk. Kardos Imre. (Kiad. az

Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság.) Sze. 1975. 291 p. 11 t.

A Tisza árviizei Szegednél. A Tisza és a Maros szabályozása. Az 1879-es nagyárvíz okai és tanulságai. Újjáépítés. Árvízvédelmi rendszer kiépítése: partfal, rakpart. Az 1970-es Tiszavölgyi árvíz hatása. Töltésérsítés, partfalrekonstrukció. Sok ábrával, fotóval

448 Szolnok és a Közép-Tiszavidék vízügyi múltja. (Szerk. Nemes Gerzson.) 1-3. Bp. VÍZDOK. ill. fotók 1. KÁROLYI Zsigmond-NEMES Gerzson: Az ősi ártéri gazdálkodás és a vízi munkálatok kezdetei (895-1846). 1975. 114 p. /Vízügyi történeti füzetek 8./

2. KÁROLYI Zsigmond-NEMES Gerzson: A rendszeres szabályozások kora (1846-1944). 1975. 134 p. /Vízügyi történeti füzetek 9./

3. KÁROLYI Zsigmond-NEMES Gerzson-PÁLHIDY Csaba: A vízgazdálkodás eredményei (1945-1975). 1976. 168 p. /Vízügyi történeti füzetek 10./

A kötetek végén forrás- és irodalomjegyzék.

1.rész: Közép-Tiszavidék természeti adottságai és a települések. Szolnok településföldrajza, vízrajzi adottságai, vízügyi múltja. Az ősi ártéri gazdálkodás és a feudális kor vízimunkálatai. 2. rész: A rendszeres szabályozás előzményei, előkészítése. A Közép-Tisza szabályozása. Lecsapolások és belvízrendezések (1878-1944). A társulatok szerepe a vízszabályozásokban. A Tiszavölgy rendezésének további feladatai, a vízhasznosítás helyzete a 19-20. században. 3. rész: Vízimunkálatok szerepe az újjáépítésben, a korszerű vízgazdálkodás kialakulása. A „Tiszavölgy rendezésének” befejező szakasza. A mezőgazdasági vízhasznosítások. A vízellátás-csatornázás. A „Tiszavölgy rendezésének” korszerű megoldása. Életrajzi adatok a jelentősebb mérnökökről

449 Hortobágy a nomád pusztától a nemzeti parkig. Szerk. Kovács Gergelyné, Salamon Ferenc. Bp. Na-

tura. 1976. 351 p. 8 t. – Bibliogr. 343-347.p.

Tanulmányok, irodalmi-művészeti alkotások. A természeti viszonyok, vízgazdálkodás, növény- és állatvilág, mezőgazdaság, erdők múltjával-jelenével ismertet meg. Bemutatja a tájegység vadászati-halászati életét. Válogat a táj ihlette képzőművészeti és irodalmi alkotásokból. Mutatója nincs

450 Adatok a Tisza környezeti ismeretéhez, különös tekintettel a kiskörei vízlépcső térségére. (Szerk. Hamar József, B. Tóth Mária, Végvári Péter.) Kisköre, Vízügyi Dok. és Továbbképző Int. ny. Bp. 1977. 221 p. – Bibliogr. 208-221. p.

A Tisza folyó természetföldrajzi, fizikai, vízkémiai, biológiai, bakteriológiai, algológiai viszonyai. A Kiskörei-tároló területe 1974-1977 között. Az Abádszalóki-öböl hidroökológiai vizsgálata. A növényzet és állatvilág jegyzéke

451 Az Alföld földtani atlasza. The geological atlas of the Great Hungarian Plain. Írta [és] (szerk.) Rónai András, Boczán Béla stb. Kiad. a M. Áll. Földtani Int. Bp. 1979-1984 között

Magyarozók. Térképek. Helységenként külön-külön kötetek

452 Nemzeti park a Kiskunságban. Szerk. Tóth Károly. (Közrem. Seléndy Szabolcs.) Bp. Natura. 1979. 519 p. ill. 2 színes t. 2 térk. 2 térk.mell. 1 mell. – Bibliogr. 495-506.p.

A Duna-Tisza köze természeti viszonyai. Vízrajz, vízrendezés. A Kiskunsági Nemzeti Park növényzete, állatvilága. Idegenforgalom, turizmus. A Kiskunság mezőgazdasági termelése, erdészete, vadászata, halászata. Szemelvények néprajzából. A Felső-Kiskunság története. A táj ihlette irodalmi-művészeti alkotások

453 TÓTH Béla: A szegedi nagyárvíz képeskönyve. (Kiad. a Szeged m. Város Tcs.) Sze. 1979. 215 p.

Rövidre fogott történeti keretben közli a képeket. Fejezetei: A víz előtti város. Város a víz-

ben (1879). Az újjáépítés. Az 1970-es nagyvíz. Sehol nem publikált, szűk kutatói körben ismert dokumentumokat tesz közkinccsé

454 A Dél-Alföld madárvilága. Szerk. Marián Miklós. Kiad. a Somogyi-Kvt. Sze. **1980.** 258 p. – Bibliogr. 207-234. p.

Tanulmányok. 20 legjellemzőbb élőhelyről, 15 év megfigyeléseit írják le. Földrajzi környezet. Homoki erdők, folyómenti élőhelyek, szikesek jellemző fajai. Az élőhelyek térképei, madárnévmutató. Adatgazdag. Jó fotók gyenge nyomdai kivitelben

455 Fejlesztési koncepció a Felső-Tiszavidék üdülőterületi és idegenforgalmi tervéhez. Nyh. Nyírterv Szabolcs-Szatmár m. Tanácsa Tervező Iroda. **1980.** 83 p. ill. térképmell. Szabolcs-Szatmár-Bereg üdülőterületi és idegenforgalmi tervével a megye 2000-ig történő fejlődését határozták meg. A települések idegenforgalmi jellegének elemzése. A tervezési terület vonzástényezőinek a fejlesztése. A területi egységekhez, településekhez kapcsolódó feladatok, a terv bővíthetősége, mobilitása. Az egész megyét ábrázoló térképmellékletei a témához igazodóan 1-1 részterület (pl. vízparti fürdőhelyek, termálfürdők) jelenét és jövőjét ismertetik

456 KALAPOS Mihály: Hajdú-Bihar megyei erdőn kívüli fásítások története. [Kiad. a Megyei Tcs. VB. Mezőgazd. Oszt.] (Db. **1980.**) 100 p. ill. fotók.

Röviden ismerteti az Alföld fásítását 1679-től. Részletesen bemutatja a II. világháború utáni évektől a megye tájegységeinek betelepítését 1979-ig. Településenkénti statisztikai adatok, a fásítást végző intézmények és személyek felsorolása

457 Az Alföld földtani atlasza. [10.] Kecskemét. Szerk. Kuti László, Kőrössy László [stb.] – Kecskemét. Magyarázó. Írta Kuti László. A 17. térképlap magyarázóját Kőrössy László, a 18. térképlapét Szepesházy Kálmán készítette. Kiad. a M. Áll.

Földtani Int. Bp. **1981.** XI, 19. fol. p. ill. 29x42 cm.

A magyarázó és a térképek tematikája /zárójelben a térképsorszámok/: Áttekintő helyszínrajz /1./ Földtani /2,3./, agrogeológiai /4,5./, építésföldtani /6-9./, vízföldtani /10-15./, mélyföldtani /16-18./, gazdaságföldtani /19./ változatok

458 GÁL Mózes: Az Alföld gyógyfürdői és fürdői. (Lezárva: 1981. ápr. 15.) Bp. Panoráma. **1981.** 368 p. ill. /Magyarország gyógyfürdői./

A négy kötetes sorozat Alföldet bemutató része a 44 legjelentősebbnek tartott fürdőhelyet jellemzi. A gyógyfürdőket, gyógyvizeket tárgyaló fejezetben: a gyógyvíz fogalma, fajtái, és a gyógyjavallatok. Az egyes fürdőhelyek tárgyalásakor a település múltjával, fejlődésével, közúti és vasúti megközelítésével foglalkozik. Fotókkal

459 Heves megye környezetvédelmi koncepciója. 1981-2000. [Kiad. a Megyei Tcs. VB.] Eger, **1981.** 40 p.

Helyzetértékelés a föld, a víz, a levegő, az élővilág és a táj védelméről. Felvázolja a 2000-ig elérni kívánt igényeket, célokat, megvalósítandó feladatokat. Mellékletei számokban tájékoztatnak a meliorációs eredményekről, a környezetvédelmi bírságokról, a megye természetvédelmi területeiről, a környezetvédelmi kutatási helyzetről

460 FARKAS József: Szatmári ember – szatmári táj. Néprajzi életképek. Db. KLTE. **1982.** 40 p. ill. fotók /Folklor és etnográfia 10./ – Bibliogr. a jegyzetekben.

Természetföldrajz és néprajz. Szatmár kistájai: a Szatmári Tiszahát, az Erdőhát, a Rétdal (Ecsedi-láp) és a Szamoslát. A néprajzi részben a népi építészet, a ruházat, az életmód és a szakrális épületek jellemzői

461 The Flora of the Hortobágy National Park. Editor J[úlia] Szujkó-Lacza. Bp. Akad. K. **1982.** 172 p. /Natural History of the National Parks of Hungary 3./

The Fauna of the Hortobágy National Park. Editor S[ándor] Mahunka. Bp. Akad. K. **1983.** 489 p. /Natural

History of the National Parks of Hungary 2./

Angol nyelvű tanulmánygyűjtemények. A Hortobágyi Nemzeti Park növény- és állatvilágát kutatók vizsgálatainak eredményét adják közre, új fajok leírásával. Mindegyik a rendszertani felépítés szerint ismerteti a magyarországi előfordulásokat, és alapul szolgálhat a Kárpát-medence élővilága fejlődésének megismeréséhez is. Grafikonok, táblázatok, fényképek. Bibliográfiája, mutatója nincs

462 LÁSZLÓFFY Woldemár: A Tisza. Vízi munkálatok és vízgazdálkodás a tiszai vízrendszerben. Bp. Akad. K. **1982.** 609 p. 1 t. ill. 2 térk. A tiszai vízgyűjtő természeti adottságai: a domborzat, az éghajlat, a felszíni és felszín alatti vízviszonyok, a talaj és a növénytakaró. A vízügyek története. A szocializmus korának vízgazdálkodása és a távlati célkitűzések. Névmutató, helységnévmutató és tárgymutató

463 Szabolcs-Szatmár megyei környezet- és természetvédelmi olvasókönyv. (Szerk. Káposztássyné Berecz Emilia, Nagy Sándor.) Nyh. Szabolcs-Szatmár m. Tcs. **1982.** 189 p. 8 t. ill. színes fotók – Bibliogr. a fejezetek végén

A környezetvédelem általános kérdései. A megye természetvédelmi területei, országos vagy helyi jelentőségű természeti értékei. A „védett” kastélyparkok, fák, a még védelem alatt nem álló, de arra érdemes objektumok. A szövegben előforduló növény- és állatnevek magyar és latin megnevezése. Természetvédelemmel kapcsolatos irodalmi szemelvények

464 BODNÁR Béla: Hódmezővásárhelynek és környékének földrajzi nevei. Sajtó alá rend. Szabó József. Kiad. a Csongrád m. Lev. Sze. **1983.** 252 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből 7./

1912 és 1938 közötti helyszíni gyűjtés, amelyet irodalmi és levéltári kutatással is kiegészített. A szócikkek feltárják a nevekhez fűződő történeti, nyelvészeti magyarázatokat, néprajzi és egyéb hagyományokat

465 A Felső-Tisza jobb parti vízrendszere. Szerk. Zsuffa István. Bp. (VÍZDOK.) **1984.** 807 p. 1 Függelék mellékletként: Az ábrák és segédletek szerkezete és használata címmel. /Magyarország vizeinek műszaki-hidrologiai jellemzése./

A sorozat kötetei az ország vízkészletét veszik számba a csapadék- és párolgás, a felszín alatti és felszíni vizek sorrendben. A Felső-Tisza jobb-parti vízgyűjtőjének valamennyi vízfolyását jellemzi ez a kötet. Az egyes vízfolyások leírása után a vízjárásra jellemző ábrák, majd segédletek következnek. A vízgyűjtő területi jellemzése térképekkel

466 GYULAI Iván: Védett természeti értékek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. [Kiad. a] Borsod-Abaúj-Zemplén m. Idegenforgalmi Hiv., Herman Ottó Múz., OKTH Észak-Magyarországi Felügyelősége. Mis. **1984.** 141 p. ill.

Természetvédelem. A táj arculata és természetföldrajza. Országos jelentőségű védett területek. Megyei jelentőségű védett értékek. Természetvédelem alatt álló lepkek. Fotókkal gazdagon illusztrált

467 Pesty Frigyes kéziratossal. Az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára Pesty Frigyes gyűjteményének 33. kötetéből közr. Bognár András. Jegyz. ell. Horváth Lajos. Kiad. a Pest m. Műv. Központ és Kvt. 1-2. Szentendre, **1984.**

1. Pest-Pilis-Solt vármegye és kiegészítések. 620 p. 15 t. /Pest megyei téka 6./

2. Hont vármegye és kiegészítések. 384 p. 3 t. /Pest megyei téka 7./

A történeti Pest-Pilis-Solt vármegye területének helynevei az 1864-1865-ben keletkezett gyűjteményben. Betűhív olvasat. I. függelék: 1951-től Pest megyéhez csatolt települések. II. függelék: A történelmi Pest-Pilis-Solt vármegye települései a jelenlegi megyebeosztásban. Térképmelléklet

468 Zagyva. Szerk. Nováky Béla. Bp. (Vízgazdálkodási Int.) **1984.** 326

p. ill. /Magyarország vizeinek műszaki-hidrológiai jellemzése./

A Zagyva vízrendszeréhez tartozó Zagyvát, Tarnát, Galgát, Tápó és Gyöngyös patakokat, valamint ezek vízgyűjtőjét tárgyalja, a felszíni vízkészlet mutatóit elemzi. Az alkalmazott módszerek összefoglalása után áttekintést ad a vízrendszer természetföldrajzi adottságairól, végül a teljes vízgyűjtő műszaki-hidrológiai adatait közli. Térképekkel, ábrákkal gazdagon illusztrált

469 ENDES Mihály-HARKA Ákos: A Jászsági-sík gerincesállatvilága. Jászberény, Jász Múz. **1985.** 44 p. [10] t. ill. fotók. /Jászsági füzetek 14./ – Bibliogr. 42. p.

Ökofaunisztikai jellemzés az 1980-1982 között végzett tudományos kutatásokról. A kistáj természetföldrajzi jellegzetességei és természeti értékei

470 RÓNAI András: Az Alföld negyedidőszaki földtana. Az Alföld földtörténete c. fejezet Kőrössy László munkája. Bp. (Műszaki K.) **1985.** 446 p. ill. 2 térk.mell. /Series Geologica. Tom.21./ – Bibliogr. 437-446.p. Az Alföld földtani történetének és tájainak ismertetése. A felszín és a mélyebb rétegek anyaga, osztályozása. A felszín alatti és a mélységi vizek tulajdonságai. Az Alföld gazdaságföldtana, tájai. Fotókkal, térképekkel, ábrákkal, táblázatokkal gazdagon illusztrált

471 Természetudományi tanulmányok. (Szerk. Füvessy Anikó, Szilágyi Miklós.) Szo. Tiszafüred Városi Tcs. – Szolnok m. Múzeumok Igazgatósága. **1985.** 66 p. ill. /Tiszafüredi tanulmányok 1./ – Bibliogr. a tanulmányok végén

Tiszafüred természeti viszonyai, növény- és állatvilága. Részlet Kitaibel Pál 1797-es úti-naplójából

472 Heves megye vízföldtani adottságai. Kiad. a Heves m. Vízmű V. Eger, **1986.** 70,[3] p. ill. 59 térk.mell.

Hidrológiai, hidrogeológiai adatgyűjtemény. Térképsorozat és magyarázó szöveg. A külön-

féle célú fúrások, fúrt kutak és források alapadatai, az 1984. végi állapot szerint

473 ENDES Mihály-HARKA Ákos: A Heves-Borsodi-síkság gerinces-faunája. Eger, Heves m. Múzeumok Igazgatósága. **1987.** 80 p. 11 t. ill. /Tiszai téka 2./ – Bibliogr. 73-76.p.

A Bükki és a Hortobágyi Nemzeti Park között fekvő terület határai, felszínének kialakulása, éghajlati viszonyai, vízrajza, talajai, növénytakarója. Zoológiai kutatási adatai, a gerincesfauna számbavétele. Természetvédelmi javaslatai újszerűek

474 Csévharasztól Bátorligetig. Az Észak-Alföld természeti értékei. Szerk. Rakonczay Zoltán. Bp. Mezőgazd. K. **1988.** 384 p. 24 t. ill. főként színes fotók

A már védetté nyilvánított nemzeti parkokon és tájvédelmi körzeteken kívül bemutat mintegy 150 országos és 800 helyi természeti értéket, védendő területet

475 Heves megye védett természeti értékei. Tájékoztató iskolai és idegenforgalmi kirándulások tervezéséhez. Szerk. Bodó Mihály. Eger, Heves m. Idegenforg. Hiv. **1988.** 71 p. 4 t. ill.

Útikalauz. A megye helyi jelentőségű természetvédelmi területeit, s az országos jelentőségű védett természeti értéket is felsorolja

476 Magyarország történeti helységnévtára. (Kiad. a KSH Kvt. és Dokumentációs Szolgálat.) Bp. [2.] Pest-Pilis-Solt megye és a Kiskunság (1773-1808.) (Szerk. Szaskóné Sin Aranka.) **1988.** 280 p. 4 térk.mell.

Levéltári és könyvészeti források alapján mutatja be a 18. századvégi történeti megye és terület helységeit, külterületi lakott helyeit, önálló pusztáit, illetve azok fontosabb demográfiai, vallási, nemzetiségi és gazdaságtörténeti jellemzőit. Helynévmutató, felekezeti és birtokosmutató. Térkép külön kötetben

477 Másfél évtized Hajdú-Bihar megye környezetvédelméért, 1973-1988. (Szerk. Angyal László.) (Kiad. a MTESZ Hajdú-Bihar Megyei Szervezetének Környezetvédelmi Biz.) Db. 1988. 147 p.

A Bizottság első tíz évének munkájáról már beszámolt korábbi kiadványában. Ebben a kötetben az utolsó öt év tevékenységéről. Többek között szó esik a levegőtisztaság védelméről, a rezgés- és zajártalomról, erdőink és a talajok védelméről, a szilárd és folyékony hulladék kezeléséről, hasznosításának helyzetéről. Táblázatok, ábrák kapcsolódnak a szöveghez. Mutató nem készült

478 Túr, Szamos, Kraszna. (Szerk. Szalay Gergely, Illés Lajos.) Bp. Vízgazdálkodási Int. 1987[1988.] 152 p. ill. /Magyarország vizeinek műszaki-hidrológiai jellemzése./

Az egyes folyók leírása. Általános jellemzésük. Műszaki-hidrológiai adataik. Ábrák, segédletek, térképek a vízrendszer területi jellemzésére

479 ENDES Mihály: Nagykunsági barangolások. Kiad. a Hatkunsági Tanácsa. Karcag, 1989. 168 p. 4 t. ill. fotók /Nagykunsági füzetek 7./ – Bibliogr. 115-118. p.

Természeti viszonyai. Elnevezése. Története. Mai arculata. Éghajlata. Vizei. Földje. Növényei. Állatai. Védelem alá helyezett természeti értékei. A tájjal, növényeivel és állataival kapcsolatos történetek. A természetvédelem helyi sikerei és kudarcai

480 NAGY Illés: Közép-Tiszai vízitúra-kalauz. Tiszafüredtől – Csongrádig. Bp. Aqua K. 1989. 215 p. 1 térk.mell. ill. – Bibliogr. 208-209.p.

Több mint útikalauz: a terület részletes természetrajza. A Tisza. A Közép-Tiszavidék. Vízitúrázás. Vízparti táborozás. Vízitúra-kalauz. A túraútvonal során érintett települések rövid története

481 Szabolcs-Szatmár megye régi térképeken. Szerk. Frisnyák Sándor. Nyh. Szabolcs-Szatmár m. Pe-

dagógiai Int. 1989. 143 p. ill. térk. fotók

Oktatási segédlet. Az 1528-tól az 1930-as évekig megjelent, időrendben közölt térképek. A bevezető tanulmány a Szabolcs-Szatmár-Bereg mai területén korábban létező megyék kialakulását írja le. Az első részben: a térképek bibliográfiai leírása, lelőhelye, rövid tartalmi ismertetése, a róluk megjelent publikációk. Második rész: térképfotók. A fotók sokszor elmosódottak, olvashatatlanok. Szükség lett volna földrajzi mutatóra

482 Szolnok megye természeti értékei. (Fel. szerk. Zelenyánszki András.) Szo. Megyei Tcs. VB. 1989. 99 p. 64 t. ill. fotók. /Szolnok megye történeti, művészeti, természeti értékei./ – Bibliogr. 90-91. p.

Vallomások a tájról. Természettörténeti áttekintés. Tájegységek és jellegzetesebb védett területek. Egyéb védett természeti értékek. A természetvédelem helyzete. Adatok a védett értékekről

483 A föld, a víz és az ember. /Szerk. Brassay Sándor, Szalay Zoltán, Perl Márton./ Heves, Vízgazdálkodási Társulat. 1990. 217 p. ill.

Emlékkönyv az 1960-ban megalakult Hanyisajfoki Vízgazdálkodási Társulat három évtizedes működéséről, taggazdaságairól. Személyes élmények, visszaemlékezések, történetek teszik színessé. A függelék a törzsgárdatagok fotóit, rövid életrajzát is közli

484 A Kalocsai Érseki Tartomány térképeinek katalógusa. Összeáll. Dóka Klára. Bp. Új M. Központi Levél. 1990.

1. A Kalocsai Érseki Gazdasági Levéltár térképei No. 1-től No. 470-ig. 214 p.

2. A Kalocsai Érseki Gazdasági Levéltár térképei No. 471-től No. 826-ig. A Szeged-Csanádi Püspöki Levéltár és a kapcsolódó intézmények térképei No. 827-től No. 895-ig. 195 p. 1 mell. Mutatók. 197-273. p. /Magyarországi egyházi levéltárak térképei 13/14./

Mutatók külön kötetben

A leírásokban: a térképek kartográfiai adatai és tartalma, az eredeti leltári szám. Személynév-, helynév-, tárgy- és vízrajzi mutatóval

485 Magyarország történeti helységnévtára. Kiad. a KSH Kvt. és Dokumentációs Szolgálat. Bp.

6. Borsod megye, 1773-1805. (Szerk. Barsi János.) **1991.** 221 p. 1 térk. mell.

Az egri járás, a miskolci járás, a sajószentpéteri és szendrői járás. Felekezeti mutatók: római katolikusok, görögkatolikusok, görögkeletiek, reformátusok, evangélikusok, izraeliták. Helynév- és birtokosmutató. Térkép-melléklete: „Borsod megye átnézeti térképe 1871”

486 Szabolcs vármegye katonai leírása 1782-1785. Ford., bev., jegyz. ell. Pók Judit. Nyh. Szabolcs-Szatmár-Bereg m. Lev. **1992.** 128 p. ill. térképfotók /Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár kiadványai./

Forráskiadvány. Az I. katonai adatfelvételnek a történelmi Szabolcs megyére vonatkozó, németből fordított dokumentumai. A települések adatai a felmérés sorrendjében: helynév, térképi hely, a Haditanács által 1764-ben elrendelt kérdőpontokra való hivatkozás, s a válaszok. Képet kapunk a települések természetföldrajzáról (víz, erdő, rét, hegy), objektumairól (templom, kastély, kolostor, őrhely), úthálózatáról, korabeli közlekedési földrajzáról. Irodalmi hivatkozások a jegyzetekben. Összevont tárgy- és helynévmutató

487 TÓTH Károly: Kiskunsági Nemzeti Park története. /Monográ-

fia./ 1975-1991. Ke. Kiskunsági Nemzeti Park Alapítvány pályázata. **1992.** 111 p. ill.

A park alapításának története. A fejlődés adatai. A KNP tanácsai. Természetkímélő turizmus. Ismeretterjesztő-, szakirodalmi-, propaganda tevékenység, természetvédelmi nevelés, oktatás. Nemzetközi kapcsolatok. Hazai és nemzetközi természetvédelmi konferenciák, rendezvények a KNP-ben. Személyzeti politika. A gazdálkodás új útjai. A KNP első 16 évének értékelése. Térképvázlattal

488 Szatmár vármegye katonai leírása 1782-1785. Ford., bev., jegyz. ell. Pók Judit. Nyh. Szabolcs-Szatmár-Bereg m. Lev. **1993.** 190 p. ill. térképfotók /Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár kiadványai./

Forráskiadvány. Szerkesztési szempontjai azonosak a Szabolcs vármegye katonai leírását közlő kötetével. Vö. 486. tétellel

489 SZILÁGYI Tibor: Szélsőségek Kecskemét időjárásában. Ke. (Antológia ny. Lakitelek.) **1993.** 156 p. /Levéltári füzetek (Bács-Kiskun megye) 10./ – Bibliogr. 77-78. p.

1600-1991. között. Nyomtatott és kéziratos források felhasználásával. Rövid bevezető után a levéltári forrásanyag szövege, az időjárási események sorrendjében. Adattár címmel átlagos, ill. maximum adatok, és évről-évre haladva a téli hónapok minimum hőmérséklete, valamint a hótakaró naponkénti alakulása 1921/22-1990/91.